

AZ INFORMÁCIÓÁRAMLÁS FEJLESZTÉSÉNEK NÉHÁNY KÉRDÉSE SZAKKÖNYVTÁRAKBAN

H. Ács Erzsébet

Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára

Az információáramlás alaptípusai

A tudományok fejlődésének felgyorsulása, a tudományos technikai forradalom mind szélesebb körű megvalósulása egyre fokozza az igényeket a szakkönyvtárak információfeldolgozó és -továbbító tevékenységével szemben. A gyűjtőkörbe tartozó szakmai információk *általános gyűjtését*, feldolgozását és szétsugárzását a *szakterület egésze számára* mindjobban felváltja vagy kiegészíti az információk *célzott gyűjtése*, feldolgozása és továbbítása a *meghatározott szakmai feladatokon dolgozó szakemberek számára*. Vagyis pontosan körülhatárolt kutatási és fejlesztési témák és problémák megoldását kell elősegíteniük a szakirodalmi információk feltárásával és átadásával. Ez növelte meg az utóbbi időszakban az információáramlás kérdéseinek jelentőségét a szakkönyvtárakban.

Ebben az összefüggésben döntő mértékben a felhasználók igénye határozza meg az információáramlás problémáit. Az információk felhasználásának követelményeit a „Bevezetés az informatikába” című cikk [1] a következőképpen foglalja össze:

„...Az információ legyen pontos, lehetőleg teljes, alapos, konkrét (ne csak részismereteket nyújtson); legyen jól érthető, igazodjon a felhasználó igényeihez, legyen releváns és könnyen hozzáférhető a szükséges időpontban, legyen megbízható és visszakereshető; amennyiben mérhető jelenséget, adatot stb. tartalmaz, legyen összehasonlítási faktora, sőt a jelenség megítélhetősége érdekében tegye lehetővé a dinamikus összehasonlítást; megjelenési formájában segítse a tartalom közvetítését.”

Nyilvánvaló, hogy a felhasználásnak ezeket a követelményeit irányadónak kell tekinteni az információáramlását megvalósító folyamatok, az ezeket szabályozó információáramlási rendszerek megtervezése, működtetése és értékelése során is.

A következőkben a szakkönyvtárak meghatározott felhasználói körre irányított *információáramlási folyamatokkal és rendszerekkel* foglalkozunk. Ezen belül pedig annak a két követelménynek az érvényesülését – és érvényesíthetőségét – vizsgáljuk, amelyik azt írja elő, hogy az információ igazodjék a felhasználó igényeihez és legyen releváns az adott időpontban.

Vizsgálatunkhoz az információáramlás néhány *karakterisztikus jegyét* különböztetjük meg.

Az információáramlás *egyének vagy szervezetek között jöhet létre*. Az egyének vagy szervezetek struktúrákat alkotnak. Az információáramlás szempontjából megkülönböztetünk *két- és háromszintes struktúrát*. A két-szintes struktúrában az információt adó és vevő közvetlenül érintkezik egymással. (Ilyen például a szóbeli közlés.) A háromszintes struktúrában az adó és vevő közé közvetítő ékelődik.

Az információáramlásban belül megkülönböztetünk *egy- és kétirányú folyamatot*. Az egyirányú folyamatban mindig az adótól indul ki az információ és a vevő irányába halad. Ezzel szemben a kétirányú folyamatban a vevőtől is indulhat információáramlás az adó felé. (Természetesen nemcsak az információáramlás egész folyamata, hanem annak egyes szakaszai is lehetnek egy- vagy kétirányúak.)

Az információáramlások *szétsugárzók vagy kötött pályások*. A könyvtári munka gyakorlatában ezek jól ismertek. Egy referálószerke pl. szétsugározza az információt a felhasználók széles körében. Ezzel szemben kötőtpályás áramlás a témafigyelés, hiszen meghatározott címzetthez juttatja el az információt. Magától érthetődik, hogy a kötött pálya nemcsak a továbbításra, hanem a feltárára is vonatkozhat.

Végül az információs rendszer működése szempontjából is megkülönböztetünk információáramlási alaptípusokat. Létezik *folyamatos, szakaszos és eseti infor-*

mációfeltárás és továbbítás [2]. Ebből a szempontból például a napilapok híreinek feltárása, releváns adatainak továbbítása folyamatos, a havi folyóiratok dokumentációs feltárása, adatainak továbbítása szakaszos információáramlásnak számít. Eseti feltárás és továbbítás pl. a szakbibliográfia készítés.

A könyvtári információáramlás struktúrájának általános modellje

Az általános modellt az 1. ábra mutatja be. Ezen jól érzékelhető az információáramlás három szintje. Az elsőn a *források* helyezkednek el – ez tehát eddigi szóhasználatunk szerint az információt adóknak felel meg. A második szintet a *feldolgozó szerv* képviseli – ebbe tartozik a könyvtár tevékenysége. A harmadik szint a *címzettek*, vagyis az információkat felhasználóké.

Az ábrából kitűnik, hogy a *struktúra egy információs folyamat lefutását is ábrázolja*. Ez a folyamat az információ témájából indul ki; ezt követi a források meghatározása, majd a források feltárásának időpontjait és feltárási módjait írják elő, amelyek forrásonként különbözők lehetnek. Így jut el az információ a folyamat során a feldolgozó szervig. Ez továbbítja az információt a címzettekhez. De a címzetteknek eltérő lehet az információfeldolgozás módjára és a feldolgozás időpontjára vonatkozó igénye. (Egy szakterület képviselői – például fejlesztőmérnökök – többnyire részletes adatokat kérnek folyamatosan a feldolgozó szervtől; egy vállalat gazdasági vezetése viszont általában átfogó adatokat igényel, és ezeket csak szakaszosan kívánja kézbe venni.) Ezért az igények meghatározását is be kell építeni a folyamatba.

Az ábrából kitűnik végül az is, hogy a feldolgozó szervnek nemcsak az a feladata, hogy továbbítsa a címzettekhez az információt. Arról is gondoskodnia kell, hogy az *információt tárolja*, és hogy ezt a tárból maga vagy az információt felhasználó kikereshesse.

Az általános modell alapján megállapíthatjuk a következőket:

1. A könyvtári információáramlás *jellegetesen háromszintes struktúra*.
2. Az általános modellben mindössze *egyetlen kétirányú folyamat* jelenik meg: az, amelyben a címzettek a témát (és esetleg a feldolgozás módját) jelölik meg a feldolgozó szerv számára.
3. Az információáramlás *kötőtpályás vagy szétsugárzó* lehet (az utóbbi az ábra harmadik címzettjének esetében). Szétsugárzás esetén azonban számottevően csökken a kétirányú információáramlás visszacsatolás-ágának jelentősége.
4. A feldolgozott információk továbbítása *folyamatos, szakaszos vagy eseti* lehet, amit szintén a kétirányú folyamat visszacsatolás-ága szabályozhat.

Az általános modell hiányosságai szakkönyvtárak esetében

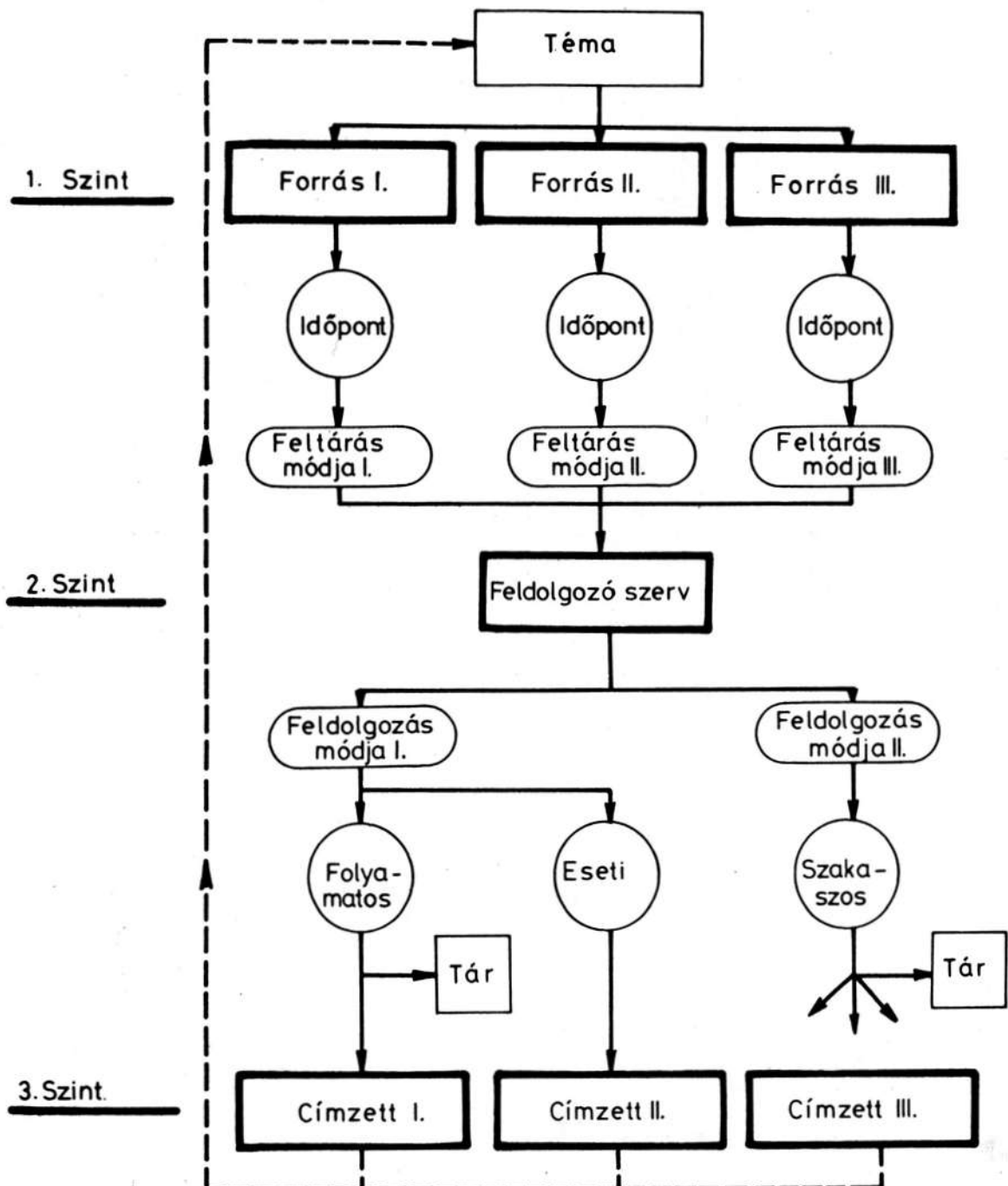
Az általános modell rugalmasságával jól kielégítette az elmúlt évtizedek tájékoztatási igényeit, hiszen igen sok *könyvtári és dokumentációs műfaj és szolgáltatás beleil-lik a keretébe*. Ezért a modell hatékonysága ebben az időszakban elsősorban attól függött, hogy milyen tartalmi munkával töltik ki a könyvtárak és dokumentációs intézmények. Az utóbbi években azonban *egyre újabb és egyre magasabb szintű követelményeket állítottak fel a tájékoztatással, s így az információáramlással szemben is*. Tanulmányunkban három ilyen követelményt emelünk ki:

1. A tájékoztatás mindennapos gyakorlatában az összes továbbított információn belül *mind több irreleváns információ (I) jutott az egy-egy témára vonatkozó releváns információra (R)*. Ezt nevezzük a következőkben I/R arálynak. Követelményként azt rögzíthetjük tehát, hogy a jövőben *javítani kell az I/R arányt* a könyvtári tájékoztatási munkában. Megjegyezzük, hogy az I/R arány romlását részben a tudományok egyre fokozódó specializálódása és integrálódása okozza. A tájékoztatás ui. egyre kevésbé tudja a specialitásokban járatos és az integrálódásokat kellő szinten áttekintő szakembereket bevonni az információfeltárási és -továbbítási tevékenységbe.

2. Az utóbbi évek során egyre fokozódott a könyvtári tájékoztatás információáramlásaiban a *zaj*. („Zajon” a témára vonatkozó – tehát releváns – információn belül azokat az információelemeket értjük a következőkben, amelyek nem új ismeretet közvetítenek a felhasználó számára. Az információ releváns jellegét tehát a téma, zajját pedig a felhasználó ismeretei szabják meg.) Ezt a követelményt tehát úgy fogalmazhatjuk meg, hogy az adótól a felhasználóig lehetőleg csak olyan információk áramoljanak, amelyek a felhasználást szolgálják: *felesleges információkra nincs szükség az információáramlás zavartalanul működő rendszerében*.

3. A harmadik követelmény szintén a tudományok területén bekövetkezett specializációval és másik oldalával, az integrálódással függ össze. A mind szűkebb, speciálisabb szakterületeket művelő szakemberek ugyanis számtalan ötletet, gondolatot kaphatnak a tőlük távolabb eső tudományterületek eredményeiből is, amelyek mintegy megtermékenyítik saját tevékenységüket. Ezért a harmadik új követelmény a könyvtári tájékoztatással szemben az, hogy *növelje az analógián alapuló ötlet-átvitel lehetőségét* az információk felhasználói számára.

A felsorolt három követelmény jelentőségét érzékeltetik annak a – korántsem reprezentatív jellegű – felmérésnek az eredményei, amelyik feltárta, hogy az információ felhasználói *hogyan ítélik meg az I/R arányt, a zaj*

1. ábra A három szintes könyvtári információáramlási struktúra általános modellje

jelenlétét és az analógián alapuló ötlet-átvétel lehetőségét a hagyományos könyvtári tájékoztatás információ-áramlásának folyamatában. A felmérés összefoglaló adatait – melyek az információáramlás elemzésének egyik új módszerét, annak használhatóságát is bemutatják – az 1. és 2. táblázat tartalmazza.

1. táblázat

Az I/R arány és a zaj jelenléte a hagyományos információáramlásban

Az elemzésbe bevont témák (sorrend I/R növekvő értékében)	Az I/R arány (kerekítve)	A zaj az összes releváns információ %-ában*
Betonszerkezetek védelme korrózió ellen	1/4	15
Oktánszám növelése	2/4	18
Izotópok felhasználása az automatizálásban	3/4	35
Finommechanikai célgépek	1/1	30
Iparvállalatok vezetési mód- szerei	3/2	40
Vállalati stratégia kialakításá- nak módszere	8/5	35
Statistikai módszerek alkal- mazása a vegyiparban	2/1	48
Beruházási döntések előkészí- tése és a döntés kritériumai	7/3	55

* A zaj mértéke – meghatározásunk szerint – a felhasználók ismeretszintjének és az információszolgáltatás tartalmának egyezésétől függ; ezért a zaj oka és mértéke mindig csak konkrét felhasználói kör figyelembevételével határozható meg.

A táblázat adatai erősen szóródnak. Azt azonban egyértelműen bizonyítják, hogy a hagyományos könyvtári tájékoztatás információáramlása napjainkban már fogyatékos: a) nagy I/R arány alakult ki; b) számottevő a zaj az összes releváns információon belül; c) az információáramlás közel sem segíti elő az analógián alapuló ötlet-átvételt abban a mértékben, ahogyan erre lehetőséget látnak az információkat felhasználó szakemberek.

A könyvtári információáramlás általános modelljét pedig hiába alakítjuk át a szakkönyvtárak tevékenységének megfelelően, hiába illesztjük be azokat a tartalmi tevékenységeket, amelyeket a szakkönyvtárak folytatnak. Az említett három követelmény csak részben és mind kevésbé tud majd érvényesülni. Az általános modell vagy annak szakkönyvtári változata ugyanis sem szerkezetében, sem működésében nem teszi lehetővé az I/R arány csökkentését, a zaj kiszűrését és nem növeli az ötlet-átvétel lehetőségét sem. Ennek legfőbb oka az, hogy az információáramlás háromszintes struktúrája – és ebben az 1. ábrán jelzett kétirányú információáramlási folyamat – még mindig túlságosan merev. Az újabb követelmények kielégítéséhez olyan rugalmasságra lenne szükség, amelyik a kétszintes struktúra sajátja. Nyilvánvaló azonban, hogy ennek visszaállítása – vagyis a hivatásos szakirodalmi tájékoztató intézmény, a könyvtár kiiktatása a folyamatból – irreális törekvés lenne az „információrobbanás” korszakában.

A felmérési adatokból tehát az következik, hogy a szakkönyvtárak speciális információáramlási modelljét tovább kell fejleszteni. Másként fogalmazva: új könyvtári tevékenységformákat, esetleg új szervezési megoldásokat kell bevezetni ahhoz, hogy az új követelmények a szakkönyvtári gyakorlatban is mindinkább érvényesüljenek.

2. táblázat

Az analógián alapuló ötlet-átvétel lehetősége

Elemzésbe bevont témák (Sorrend a maximális és a tényleges átvétel kü- lönbségének csökkenő értéke szerint)	A tényleges ötlet-átvétel aránya %	
	a kapott információk összességéből	a célra orientáltan feltár- ható információk összességéből
Betonszerkezetek védelme korrózió ellen	5	20
Finommechanikai célgépek	5	20
Iparvállalatok vezetési módszerei	5	20
Statistikai módszerek al- kalmazása a vegyiparban	10	20
Vállalati stratégia kialakítá- sának módszere	5	20
Beruházási döntések előké- szítése és a döntés krité- riumai	—	20
Izotópok felhasználása az automatizálásban	—	20
Oktánszám növelése	—	20

A szakkönyvtári információáramlási modell kiegészítése

A speciális modell tehát – első megközelítésben – akkor tud megfelelni az új követelményeknek is, ha *fokozzuk a rugalmasságát*. Ehhez növelni kell benne a kétirányú folyamatok és a kötöttpályás áramlások szerepét, a folyamatos, szakaszos vagy eseti áramlások kiválasztását pedig az információ felhasználóinak a feldolgozás időpontjára vonatkozó igényeivel kell összekötni. Erre mutat be példát a 2. ábra.

Az ábrán már két csatorna vezeti a visszacsatolások információáramlását a címzettekől a témához. Az egyik az igény részleteit, specifikációját adják meg a címzettek (ez valójában még az általános modellnek is sajátja). A második csatorna már új: ezen a címzett a hasznosítás eredményességét jelzi vissza. Ezzel tehát tájékoztatja is a feldolgozót arról, hogy az jól értelmezi-e a témát? Vagyis *ez a visszacsatolás a zaj fokozatos kiszűrését teszi lehetővé*.

A címzettől a feldolgozó szervhez vezető harmadik információs csatornának az a feladata, hogy a címzett ezen adja meg *a feldolgozási módra és a továbbítás időpontjára vonatkozó igényeit*. De ez a csatorna a negyedik csatornából ágazik ki, amelyik a felhasználó által megadott és előbb említett igényeket tartalmazza. Így épülnek be a felhasználók részletes igényei is az általános modell struktúrájába: a feldolgozó szervnek ezek alapján kell terelnie az információkat az egyik vagy a másik címzett irányába, az egyik vagy a másik időpontban.

A rendszer rugalmasságának a fokozására a visszacsatolások folyamatokat végül ötödik csatornával is ki kell egészíteni, amely *a címzetteket a tárákkal köti össze*. Ez teszi lehetővé számukra a közvetlen információ-lehívást. Erre általában a modern technika eszközeit használják – pl. olyan rendszereket, amelyekben számítógépek tárolják az információkat, és a címzettek ezek tárából hívhatják le a szükséges adatokat.

Ezek a megoldások elősegítik, hogy csökkenjenek azok a hiányosságok, amelyek a szakkönyvtárak hagyományos információáramlási modelljét, annak működését jellemzik. A három új követelmény megfelelő szintű kielégítéséhez azonban mindez még kevésnek bizonyulna: ehhez *sajátos szervezeti forma, szervezési megoldás bevezetésére is szükség van*.

Szervezési feladatok a három követelmény teljesebb kielégítésére

Az I/R arány javításához, a zaj jobb kiszűréséhez és az analógián alapuló ötlet-átvétel lehetőségeinek növeléséhez azért kevés a visszacsatolás öt információs csatornájának pusztán kiépítése, mert ezek hatékony működtetése

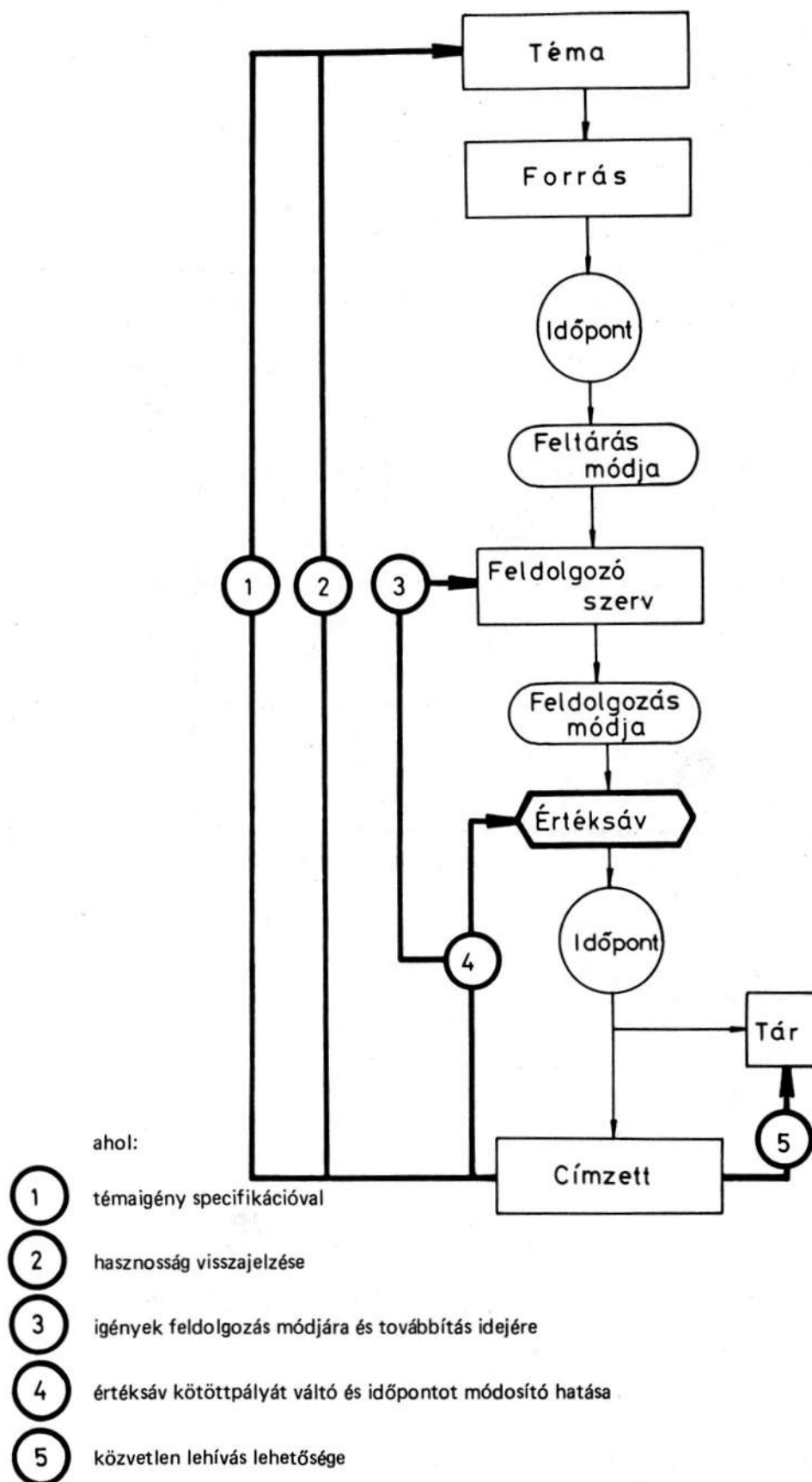
sérül is gondoskodni kell. A hatékonyság pedig azt követeli meg, hogy az információt feldolgozó és a felhasználó tevékenysége teljes tartalommal és időben mindinkább egybeessen.

Ezt olyan szervezeti megoldással hozták létre a fejlett információs technikával rendelkező országokban, hogy *beépítették a könyvtárost vagy dokumentátort a felhasználók mind több szakterületet képviselő kutató- és munkacsoportjába* [3]. Ebben az esetben ugyanis olyan szoros kapcsolat jön létre a könyvtáros (dokumentátor) és a munkacsoportban dolgozó műszaki és gazdasági szakemberek között, hogy a könyvtáros pontosan körül tudja határolni a tájékoztatási feladatot, ki tudja alakítani a megfelelő tájékoztatási módszereket és a szükséges időpontokban tudja továbbítani az információkat a felhasználók számára. Általában ez a megoldás jött létre azokon a területeken, amelyeken igen gyors a műszaki fejlődés, innovációigényesek a kutatások és a gyártási folyamatok, vagy amelyeken a gazdasági környezet gyors, nagyarányú változásai teszik szükségessé a haldéktalan és pontosan célra irányított tájékoztatást.

Egy ilyen szervezeti rendszer kiépítése természetesen igen ráfordítás-igényes, hiszen egy-egy kutatói munkacsoportban a kutatókkal azonos értékű helyet – de ennek fejében azonos mértékű ráfordítást is – jelent a tájékoztatási szakember beépítése. Kiemelt kutatási vagy termelési feladatok esetében ez bizonyára kifizetődő. Szerényebb feladatok esetében azonban jobban nyomnak a latban a ráfordítások. Olyan megoldást kell tehát találni, amelyik lehetővé teszi a három új követelmény fokozott kielégítését, de nem igényel irreális erőforrás-felhasználást.

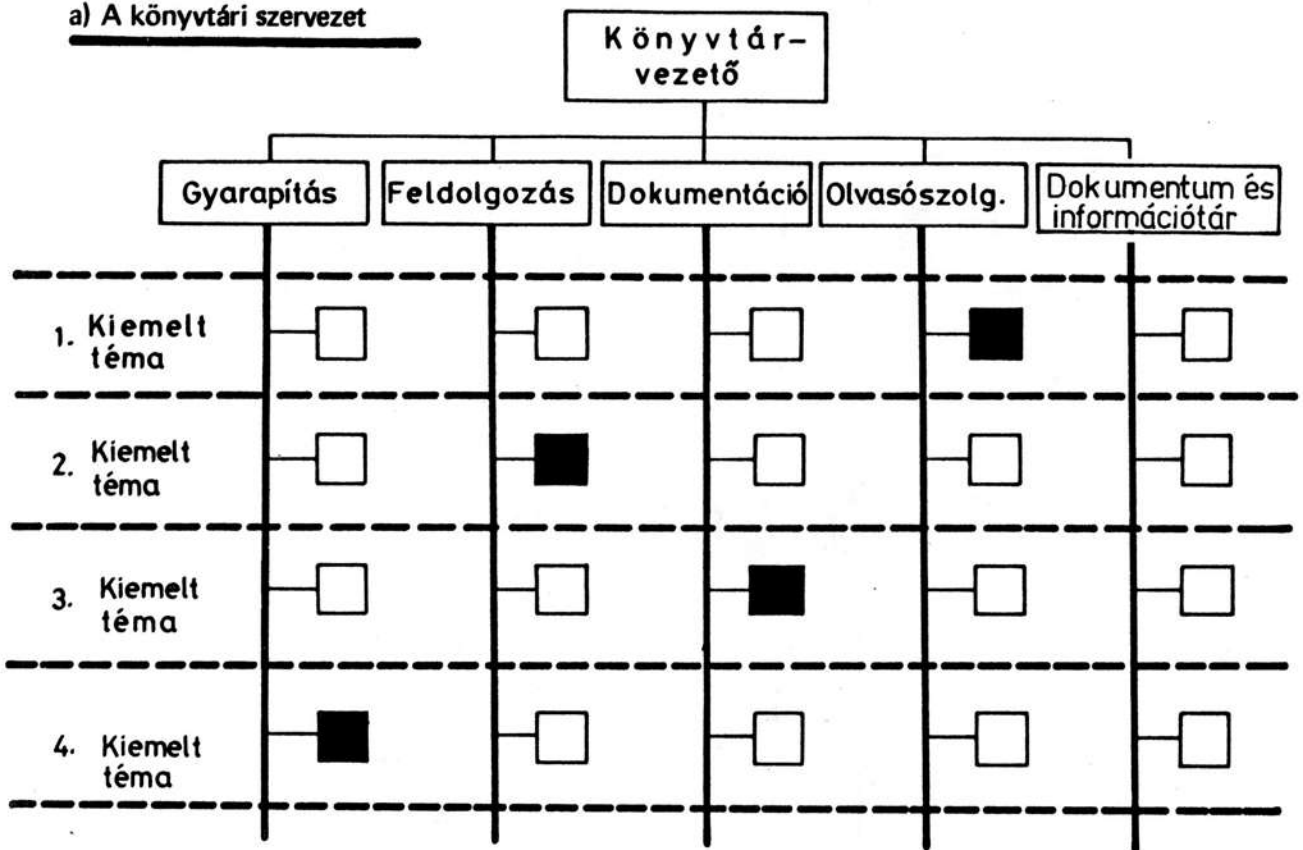
Ilyen szervezeti és szervezési megoldás lehet az ún. *mátrix-szervezet* [4] előnyeinek érvényesítése a hagyományos szakkönyvtári szervezetben. A hagyományos szervezet – a 3. ábra alapján – vertikális rendszerként fogható fel: a könyvtár vezetője alatt funkcionális munkamegosztásban helyezkedik el a gyarapítás, a feldolgozás, a dokumentáció, az olvasószolgálat és a raktározás tevékenysége és szervezete. Valamennyi funkcionális szervezet munkatársakból áll, akiket négyzetek jelölnek az ábrán. Ha a tájékoztatási feladatok közül a jelentősebbeket kiemelt témaként kezeljük, ezek horizontálisan, mintegy rácsként rávetíthetők a hagyományos könyvtári szervezet sémájára.

A mátrix-szervezet előnyeinek érvényesítéséhez az szükséges, hogy a funkcionális könyvtári szervezetek egy-egy képzett és az új típusú munka iránt fogékony munkatársa ne csak a hagyományos könyvtári (dokumentációs) tevékenységet végezze, hanem gondviselőjévé váljon egy kiemelt témának is. Ezeknek a munkatársaknak – részmunkaidőben – szakmai munkacsoportba is be kell épülniök. Valójában tehát kettős szerepkört látnak el: *egy hagyományosat a könyvtárban belül és egy információ-feldolgozó és közvetítő szerepet a munkacsoportban*.

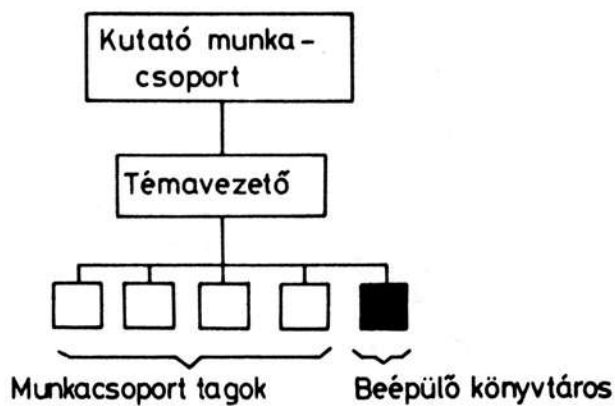

2. ábra Az információ-áramlási modell kiegészítése az R/I arány, a zajkiszűrés és az ötlet-átvétel fokozására

a) A könyvtári szervezet

b) A kutatói munkacsoport

ahol:

munkatársak

a kutató munkacsoportba is beépült munkatársak

3. ábra A hagyományos szakkönyvtári szervezet kiegészítése a mátrix-jellegű működéssel

A könyvtárosnak, dokumentátornak ebben az utóbbi szerepkörben is kettős feladata van:

a) pontosan meg kell ismernie azokat a témákat, szakmai problémákat, amelyekkel a szakmai munkacsoport foglalkozik, hiszen nélkül nehezen végezhetne a hagyományosnál jobban célra irányított hatékonyabb munkát;

b) ki kell szakadnia a vertikális könyvtári tevékenységek köréből, amelyben dolgozik és figyelemmel kell kísérnie a munkacsoport témáinak vonatkozásában – tehát mintegy horizontálisan – valamennyi könyvtári tevékenységet.

Ha például egy olvasószolgálatban dolgozó könyvtáros épül be egy kiemelt téma gondozójaként a kutatói munkacsoportba, a téma szempontjából figyelemmel kell kísérnie a gyarapítást (sőt a gyarapítás lehetőségeit), a feldolgozás folyamatait, a dokumentálás adatait, szolgáltatásait – és tisztában kell lenni azokkal az olvasószolgálati vagy raktározási kérdésekkel is, amelyek elősegíthetik a csoport-tagok számára az információkhoz való hozzáférést.

A könyvtári munkakörnek ez az új típusú, kettős vonatkozású felfogása elősegítheti, hogy a könyvtári munkában, a tájékoztatásban érvényesüljenek a szigorúbb követelmények: növekedjék a releváns információk

száma az irrelevánsokon belül, jobban megvalósuljon a zaj kiszűrése és tágabb körben érvényesüljön az ötlet-átvétel lehetősége.

A mátrix-szervezettel létrejön az információáramlás háromszintes struktúráján belül a kétszintes megoldás is; kiteljesednek a kétirányú információs folyamatok; rövidre zárulnak az információáramlás kötött pályái; az információfelhasználók igényeit szorosan követik a feldolgozási és továbbítási módok és időpontok.

Az új szervezési megoldással kerülhet igazán közel a szakkönyvtári tevékenység az információkat felhasználók gyakorlati munkájához anélkül, hogy ezt a törekvést a ráfordítások túlzott növekedése irreálissá tenné.

Felhasznált irodalom

- [1] GYÖRE Pál: Bevezetés az informatikába. = Könyvtáros, 28. évf. 1. sz. 1978. p. 35–39.
- [2] SAJÓ József: Az információk, a tájékoztatás és a propaganda szerepe a műszaki tájékoztatás hatékonyságának növelésében. Bp. BME Továbbképző Int. 1974. 56 p.
- [3] HÉBERGER Károly: Fejezetek az informatikából. Gödöllő, Agrártud. Egyet. 1978. 95 p.
- [4] LADÓ László: Szervezélmélet- és módszertan. Bp. Közgazd. és Jogi Kiadó. 1979. 446 p.

H. ÁCS E.: Az információáramlás fejlesztésének néhány kérdése szakkönyvtárakban

A könyvtári és dokumentációs információáramlás alaptípusainak felvázolása után a szerző leírja a könyvtári információáramlás általános modelljét. Ennek alapján és az új tájékoztatási követelmények figyelembevételével összegezi az általános modell szerint folyó információáramlás hiányosságait. Adatokkal mutatja be a releváns dokumentumok, az információs zaj és az analógián alapuló ötlet-átvétel jelentőségét a felhasználók szempontjából. Ezután javaslatot tesz a modell kiegészítésére, hogy az megfelelően az új típusú igényeknek is. Végül olyan szervezési megoldást ajánl, amelyik ún. mátrix-szervezet kialakításával lehetővé teszi, hogy a könyvtáros (dokumentátor) ellássa hagyományos feladat körét és beépüljön tevékenységével az információkat felhasználók munkacsoportjaiba, szervezeti egységeibe is.

* * *

Mrs. ÁCS. E.: Some problems of the development of information transfer in special libraries

After introducing the basic types of information transfer in libraries and information centres, the author presents the general model for information transfer in libraries, and summarizes in the light of the new requirements concerning information services the deficiencies of the present transfer mechanisms. Supported by data of a survey she demonstrates the significance of relevance, noise and analogy-based idea-transfer from the user's viewpoint, and proposes the extension of the model in order to adapt it to the new requirements. Finally, the author advocates an organizational solution which, based on a matrix-type of organization, will provide facilities for the performance of the traditional duties of librarians and information specialists, and, in addition, enable them to co-operate closely with user groups and organizations.

* * *

Х. АЧ, Е: Некоторые вопросы усовершенствования информационных потоков в специализированных библиотеках

Обрисовав типичные картины информационных потоков в библиотеках и институтах информации, автор описывает общую модель потоков информации в библиотеке. На основании этого и с учетом новых информационных требований автор обобщает недостатки информационных потоков, действующих в соответствии с общей моделью. Автор указывает число релевантных документов, шум и значение с точки зрения потребителя идей, основывающихся на аналогии. Затем рассматривается предложение о расширении модели с целью добиться её соответствия новейшим требованиям. Наконец, автор предлагает такое организационное решение, которое делает возможным путем создания так называемой матричной организации, чтобы библиотекарь (документатор) выполнял свои традиционные рабочие обязанности и в процессе своей деятельности был тесно связан с рабочими коллективами потребителей, с организационными единицами.

Frau ÁCS, E.: Einige Fragen der Förderung des Informationsflusses in Fachbibliotheken

Nach der Darstellung der Grundtypen des Informationsflusses im Bibliotheks- und Dokumentationswesen beschreibt die Verfasserin ein allgemeines Modell des Informationsflusses in Bibliotheken. Aufgrund des Modells und unter Berücksichtigung der neuen Informationsanforderungen werden die Mängel des dem allgemeinen Modell entsprechenden Informationsflusses zusammengefasst. Die Bedeutung der Relevanz, des Rauschens und der auf Analogie beruhenden Ideenübernahme aus der Sicht der Benutzer wird dargestellt und eine Ergänzung des Modells vorgeschlagen, um es den neuen Ansprüchen anzupassen. Abschliessend wird ein organisatorischer Vorschlag beschrieben, wonach der Bibliothekar oder Dokumentalist seinen herkömmlichen Arbeitskreis besorgt und darüber hinaus mit seiner Tätigkeit in die Arbeitsgruppen oder organisatorischen Einheiten der Informationsbenutzer eingebaut wird.

